

3) Første Behandling af:

Forflag til Lov om midlertidige Foranstaltninger mod Nød i Vintertiden.

Mødet hævnet Kl. 4, 10 Min.

Tre og Fyrgetyvende Møde.

Torsdagen den 13de Januar 1881, Kl. 1.

Sekretæren, Clausager, oplæste Protokollen for forrige Møde, som derefter blev understrevet.

Den første Sag paa Dagsordenen var:

Første Behandling af Forflag til Lov angaaende Forandring i Lov af 6te April 1855.

(Lovforslaget findes i Tillæg C. Sp. 45.)

Lovforslaget fattes under Forhandling.

Sjmarck: Dersom jeg havde den Dyfættelse, at Vedtagelsen af dette Lovforslag kun vilde have til Følge, at Administrationen blev befriet for den Veilighed — og det er ganske vist ikke nogen ringe Veilighed — som den har med at udstede Bevillinger til en højere Rentefod, og — som det blev udtalt af et æret Medlem i det andet Thing — at frigjøre Folket for et „Barnepigehøstet,” da skulde jeg med Glæde give den min Stemme og ønske den gennemført saa hurtigt som muligt; men jeg har rigtignok en Frygt for, at ved Siden af disse Følger vil den medføre andre, som ville være alt andet end frigjørende eller velgjørende for Folket i sin Helhed. Den Frygt, jeg har derfor, er hverken bleven afkræftet eller bleven mindre hos mig, enten ved at læse de Motiver, der ledsage Lovforslaget, eller ved at gennemgaa den grundige Forhandling, som Lovforslaget er undergaaet i det andet Thing. Som Forholdet er og hidtil har været, ser det jo saaledes, at Renten af Udlaan i faste Eiendomme er 4 pSt.; thi det, der skete ved Loven af 6te April 1855 med Hensyn til Udlaan i faste Eiendomme, var jo egentlig kun det, at den Bevillingsmyndighed, som Kongen havde havt i Henshold til Sunigrundlovens § 32, tror jeg det

er, overgik til Ministeriet, saaledes at det kunde meddele Bevilling til at svare højere Rente. Forholdet er altsaa kun det, at i Undtagelsestilfælde har Ministeriet kunnet meddele en saadan Bevilling, men den egentlige Rentefod har været 4 pSt. Endstjændt nu Antallet af Bevillinger til at svare en højere Rente, efter hvad der foreligger, er været Aar for Aar, er der Noget, man dog skal lægge Merke til, og det er, at det overveiende Antal af de Bevillinger, og ialtsald den største Del af Laanene, der ere udstedte i Henshold til disse Bevillinger, kun ere naaede op til $4\frac{1}{2}$ pSt., og jeg tror ikke at tage meget feil, naar jeg siger, at trods de mange Bevillinger, der ere udstedte til at tage en højere Rente end 4 pSt., er Gjennemsnittet af Renten af Laanene i Almindelighed, saavel de Laan, der ere afsluttede uden Bevilling, som de Laan, der ere afsluttede i Henshold til Bevilling, ikke højere end $4\frac{1}{4}$ eller $4\frac{1}{2}$ pSt.; men vedtages dette Lovforslag, er det jo klart, at det vil blive den almindelige Bevidsthed hos Folk, at nu er Lovens Rentefod, der før var 4 pSt., forandret til 6 pSt., og jeg tvivler ikke om, at i det Dieblis, dette Lovforslag bliver vedtaget, vil den almindelige Rente for Udlaan i faste Eiendomme blive 6 pSt. Hidtil har det været saa, tør jeg vel nok sige, at ved de Udlaan, der have fundet Sted mellem Mand og Mand, om jeg tør bruge det Udtryk, har Renten i Reglen kun været 4 pSt., men kommer den Bevidsthed først frem hos Folk, at Lovens Rente er 6 pSt., tvivler jeg ikke om, at den vil stige dertil. Desuden er her ikke blot Tale om de Udlaan, der finde Sted mellem Mand og Mand, men der er de store Fideikommisskapitaler. Det kan jo nok være, ialtsald er det ikke mig saa utænkeligt, at mange Indehavere af disse Fideikommisskapitaler gjerne kunde have ønsket en højere Rente, men at de paa Grund af hele deres sociale Stilling ikke have haft Lykt til at tage den, fordi det kun kunde ske gennem Bevilling, altsaa som Undtagelse; men dersom Lovforslaget nu bliver vedtaget, vil den uden videre gaa op til 6 pSt. Dernæst fortaar jeg ikke, naar det bliver saaledes, hvorledes man da skal undgaa, at Renten af de Umyndiges Midler vil gaa op til det Samme. Det vilde efter min Mening være urigtigt at stille de Umyndige ugunstigere end de Myndige, og jeg mener derfor, at en ligefrem Følge af Lovforslagets Vedtagelse maatte blive, at man maatte forhøje Renten til 6 pSt. (Stårup: Ja, det er en naturlig Følge!) Det ærede Medlem fra Sørløbing siger, at det er en naturlig Følge heraf. Det Samme vil ogsaa ske med alle offentlige Midler, men Følgen deraf tror jeg rigtignok vil være, at et saa haardt Slag vil ramme vort Landsbrug i Almindelighed, at det i Virkelighed ikke vil være istand til at bære det. Det er jo saaledes, at Størstedelen af dem, der faae Laan paa denne Vis, og som hidtil have nøjedes med at svare 4 pSt., ikke paa nogen Maade ville kunne